

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 15/2022-32

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. Martinom Jankovičom, Železničná 19, Revúca, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 71 Ek 483/2021 z 8. júla 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 22. septembra 2021 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 13 ods. 3, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 71 Ek 483/2021 z 8. júla 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiada zrušenie napadnutého uznesenia a vrátenie veci okresnému súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ je v pozícii oprávneného v exekučnom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 71 Ek 483/2021 o vymożenie sumy 63 474,70 eur s príslušenstvom.

Uznesením okresného súdu č. k. 71 Ek 483/2021 z 30. apríla 2021 (ďalej len „uznesenie vyššieho súdneho úradníka“) vyšší súdny úradník zamietol návrh oprávneného na vykonanie exekúcie v časti vymożenia iných trov v sume 361,62 eur, ako i v časti vymożenia trov právneho zastúpenia v sume 242,52 eur.

3. Proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej sudca okresného súdu rozhodol napadnutým uznesením tak, že sťažnosť zamietol.

4. Okresný súd v napadnutom uznesení konštatoval, že zamietol uplatnený nárok oprávneného na vymożenie nákladov spojených s uplatnením pohľadávky v sume 361,62 eur, keďže tieto v podstate tvoria trovy oprávneného vzniknuté v starej exekúcii – oprávnený označil sumu 303,12 eur ako trovy právneho zastúpenia, sumu 16,50 eur ako súdny poplatok a sumu 42 eur ako trovy uhradené exekútorovi pri zastavení starej exekúcie. Rovnako zamietol uplatnený nárok v sume 242,52 eur, ktorý predstavuje trovy exekúcie oprávneného na zastúpenie advokátom pri podaní návrhu na vykonanie exekúcie. V súvislosti so sumou 361,62 eur okresný súd v podstatnom uviedol, že na uvedenú sumu oprávnený nedisponuje exekučným titulom. Pripustil, že podľa § 6 ods. 3 zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 233/2019 Z. z.“) je upovedomenie o zastavení starej exekúcie s výzvou na úhradu paušálnych trov exekučným titulom, avšak vo vzťahu súdneho exekútora a oprávneného. Uvedený exekučný titul nezaväzuje k plneniu povinného a ani nie je vydaný v prospech oprávneného. K tvrdeniu sťažovateľa, že príslušenstvo nemusí byť priznané exekučným titulom, okresný súd uviedol: *«... ním (sťažovateľom, pozn.) uvedené príklady sa dotýkajú vždy náhrady trov exekučného konania, na ktoré „exekučný titul“ vydáva od 01.04.2017 exekučný súd, keď vyčíslenie trov exekúcie oprávneného je od 01.04.2017 súčasťou poverenia na vykonanie exekúcie udeleného súdnemu exekútorovi. Pred uvedeným dátumom bol „exekučný titul“ na vymáhanie trov exekúcie oprávneného Upovedomenie o začatí exekúcie, v ktorom súdny exekútor vyčíslił trovy exekúcie oprávneného (súd v Poverení súdneho exekútora iba všeobecne poveroval aj na „vymożenie trov exekúcie oprávneného“) a povinný mal možnosť opravného prostriedku v podobe „Námietok proti trovám exekúcie“. Exekučný titul na trovy exekúcie oprávneného sa nevyžadoval a ani nevyžaduje z dôvodu, že exekučný titul na tento nárok oprávnený bol „vytvorený“ v priebehu exekúcie a ide o trovy konania (exekučného) a nie o príslušenstvo pohľadávky. Pokiaľ konanie (exekučné) bolo zastavené pre neúspech oprávneného (nepodarilo sa vymôcť sumu priznanú mu exekučným titulom), potom niet toho kto by oprávnenému tieto trovy nahradil a ani konanie, v ktorom by ich mal mať nahradené.*

Účinky Upovedomenia o začatí exekúcie vydaného súdnym exekútorom: [REDAKOVANÉ] v konaní vedenom pod sp. zn. EX 23/2012 zanikli zastavením exekúcie a zanikol tak aj „exekučný titul“ na vymáhanie trov exekúcie oprávneného (v zastavenej starej exekúcii).» V ďalšom okresný súd poukázal na jednoznačné znenie § 9 ods. 3 zákona č. 233/2019 Z. z. a uzavrel, že „Zastavením

exekúcie a exekučného konania došlo k strate účinkov viazucich sa na Upovedomenie o začatí exekúcie vydaného súdnym exekútorom. “.

V súvislosti s prezentovanými očakávaniami sťažovateľa okresný súd v relevantnej časti napadnutého uznesenia uviedol, že ani tieto očakávania nemôžu byť vecné a pokiaľ bola stará exekúcia zákonným spôsobom zastavená z dôvodu absencie majetku povinného, nemožno v rámci novej exekúcie pri tzv. repodaji vzniknuté náklady oprávneného prenášať do tohto nového exekučného konania. V súvislosti so zamietnutím nároku na vymáhanie sumy 242,52 eur okresný súd odkázal na § 9 ods. 3 zákona č. 233/2019 Z. z.

Vo vzťahu k sťažovateľovmu poukazu na rozhodnutie ústavného súdu č. k. III. ÚS 239/2020 z 23. júna 2020 okresný súd konštatoval rozdielnosť posudzovaných otázok a vyjadril pochybnosť, či jedno rozhodnutie ústavného súdu môže tvoriť ustálenú rozhodovaciu prax. Sťažovateľ z uvedeného rozhodnutia vybral jedinú vetu.

Napokon sa okresný súd v bode 11 napadnutého uznesenia vyjadril aj k návrhu sťažovateľa na napadnutie nesúladu textu zákona č. 233/2019 Z. z. s ústavou v tom, že o danej právnej úprave nemá žiadne ústavnoprávne pochybnosti.

II. Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti vyjadril presvedčenie, že napadnuté uznesenie je arbitrárne a extrémnym spôsobom právne posúdené. Podľa názoru sťažovateľa v časti sumy 42 eur ako trov starej exekúcie a sumy 16,50 eur za pôvodne podaný návrh na vykonanie exekúcie, odkazujúc na § 123 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ide o príslušenstvo vymáhanej pohľadávky, pri ktorom nie je potrebné disponovať samostatne vydaným exekučným titulom.

6. V ďalšej časti sťažovateľ poukázal na *„jednoznačne protiústavnú formuláciu ust. § 9 ods. 3 zákona č. 233/2019 Z. z.“*. Vo vzťahu k uvedenému ustanoveniu sťažovateľ uviedol: *„Tým že § 9 ods. 3 zákona vôbec nepojednáva o príslušenstve pohľadávky, tak je logické, že tento nárok ani nevyklučuje si uplatniť v opätovnom návrhu. Prisudzovanie uhradeným paušálnym trovám starej exekúcie 42 € zo strany oprávneného súdnemu exekútorovi iný význam ako príslušenstvo pohľadávky nemá oporu v zákone - § 195 a nasl. EP rovnako ani § 251 CSP podľa ktorého musia trovy konania vzniknúť v konaní samotnom a nie pred jeho začatím. Paušálne trovy starej exekúcie uhradené pred podaním návrhu na repodaj, nemôžu byť v žiadnom prípade považované za trovy exekúcie... lebo nevznikli v konaní samotnom, ale pred jeho začatím.“* Vo vzťahu k porušeniu princípu rovnosti sťažovateľ uviedol: *„Oprávnený má pocit, ako keby príslušný exekučný súd vyvíjal prehnanú aktivitu namiesto samotného povinného, kde naopak oprávnený uplatňoval riadne zdokumentované náklady spojené s uplatnením vymáhanej pohľadávky, ktoré mohol nanajvýš rozporovať povinný, a nie exekučný súd.“*

7. Napokon sťažovateľ v ústavnej sťažnosti poukázal na rozhodnutia ústavného súdu, podľa ktorých oprávnenému nič nebráni podať opätovné návrhy na vykonanie exekúcie, v rámci ktorých si môže uplatniť aj náhradu paušálnych trov starej exekúcie ako náklad spojený s uplatnením pohľadávky.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta porušenie práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením, ktorým okresný súd zamietol jeho námietky proti nepriznaniu náhrady trov starej exekúcie, ktoré si sťažovateľ ako oprávnená osoba uplatnil pri tzv. repodaji. V tejto súvislosti sťažovateľ namieta aj porušenie majetkových práv hmotného charakteru podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ako aj práv podľa čl. 12 ods. 1, 2 a 4 a podľa čl. 13 ods. 3 ústavy. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti predostiera svoj právny pohľad na výklad ustanovení zákona č. 233/2019 Z. z., pričom zdôrazňuje svoj nesúhlas s výkladom okresného súdu.

III.1. K namietanému porušeniu práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru:

9. Ústavnú sťažnosť proti napadnutému uzneseniu okresného súdu vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je potrebné odmietnuť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri ktorého predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

10. Ústavný súd vo svojej judikatúre už viackrát zdôraznil, že vo veciach, ktoré patria do právomoci všeobecných súdov, nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou. Ústavný súd je oprávnený preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím, došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a aplikácii právnych predpisov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav

a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (IV. ÚS 27/2010, II. ÚS 83/2021).

11. Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v takejto veci prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho rozporu s princípmi spravodlivého súdneho konania (I. ÚS 56/2017, I. ÚS 188/2018, II. ÚS 420/2020).

12. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru opakovane judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

13. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že sťažovateľ v ústavnej sťažnosti v podstate iba zopakoval svoje výhrady v otázke zamietnutia návrhu na vykonanie exekúcie na uspokojenie trov starej exekúcie, ktoré predniesol už v sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka. V ústavnej sťažnosti svoju polemiku s právnou úpravou zopakoval. V tejto súvislosti ústavný súd bez potreby opätovného citovania relevantných častí odôvodnenia napadnutého uznesenia konštatuje, že okresný súd sa s námietkami sťažovateľa vysporiadal vyčerpávajúcim a ústavne udržateľným spôsobom.

14. Pokiaľ ide o námietky týkajúce sa výkladu právnej normy, konkrétne zákona č. 233/2019 Z. z., ústavný súd už judikoval, že práca s dôvodovou správou na účely výkladu normatívneho textu má svoje vnútorné aplikačné limity. Spravidla o nej možno uvažovať v prípadoch, ak znenie normatívneho textu pripúšťa viacero výkladových alternatív. V právnej vede neexistuje všeobecne prijatá dohoda, či niektorá z metód výkladu má prioritu. Jednotlivé metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a rozumne odôvodniteľnému vysvetleniu textu právnej normy a jej účelu. Jazykový, systematický, teleologický, historický aj porovnávací výklad má spoločného menovateľa vo formách logickej argumentácie. Prvosledovou metódou výkladu a uplatnenia všeobecne záväzného právneho predpisu v materiálnom právnom štáte je metóda doslovného výkladu. Až tam a vtedy, kde a keď doslovným výkladom nemožno jednoznačne identifikovať subjekt, obsah alebo objekt právnej normy, sa v materiálnom právnom štáte možno odkloniť od doslovného výkladu a nejasnosť právnej úpravy odstraňovať prostredníctvom inej metódy výkladu. (DRGONEC, J. *Ústava Slovenskej republiky. Teória a prax*. Bratislava : C. H. Beck, 2015, s. 131 a 133.).

15. Na sťažovateľovu podstatnú argumentáciu o trovách starej exekúcie ako príslušenstve pohľadávky okresný súd uviedol relevantné argumenty o nedostatku exekučného titulu proti povinnému na zaplatenie trov starej exekúcie. Poukázal tiež na širšie okolnosti obmedzenia trvania očakávania sťažovateľa na vymoženie pohľadávky v dôsledku zákona č. 233/2019 Z. z., ako aj na nemožnosť prenášania nákladov (neúspešného) sťažovateľa zo starej skončenej exekúcie

na povinného v opätovnej exekúcii. Ústavný súd takéto odôvodnenie nehodnotí ako svojvoľné, pretože úvahy okresného súdu sú rozumným postupom vyvoditeľné zo skutkových okolností prípadu a sú s ním dostatočne previazané.

16. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že okresný súd nerešpektoval názory ústavného súdu, že „*nič nebráni podať opätovne návrhy na vykonanie týchto exekúcií podľa § 9 zákona č. 233/2019 Z. z., v rámci ktorých si môže uplatniť aj náhradu paušálnych trov starej exekúcie ako náklad spojený s uplatnením pohľadávky*“, tento názor podľa ústavného súdu nemá žiaden ústavnoprávne relevantný význam pre posudzovanie teraz prejednávanej veci.

V spomínaných rozhodnutiach nešlo o vyslovenie ústavnoprávne významného právneho názoru, keďže tento sa netýkal podstaty rozhodovania ústavného súdu pri posudzovaní skôr podaných ústavných sťažností (*ratio decidendi*), ale budúceho možného návrhového uplatnenia náhrady paušálnych trov starej exekúcie. Už citovanú formuláciu je preto potrebné vnímať len ako deklaráciu procesnej legitímácie sťažovateľa spojenej s možnosťou podania opätovného návrhu na vykonanie exekúcie (teda načrtnutia popísanej možnosti), nie však odobrením dôvodnosti predmetnej náhrady, teda legitímácie vecnej. Tá môže byť, samozrejme, posúdená až v konaní, v ktorom k posudzovaniu uplatneného nároku dôjde, nie vopred a hypoteticky (obdobne IV. ÚS 512/2021, IV. ÚS 616/2021).

17. Po preskúmaní napadnutého uznesenia okresného súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľa nevyhodnotil ako spôsobilú spochybníť ústavnú udržateľnosť záverov okresného súdu. Nezistil, že by okresným súdom aplikovaný postup pri zistení a hodnotení skutkového stavu veci a pri ustálení právnych záverov mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do napadnutého uznesenia v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Ústavný súd tiež nezistil, že by posudzované rozhodnutie okresného súdu bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnené. Navyše aj argumentácia sťažovateľa aplikovaná v ústavnej sťažnosti predstavuje najmä nespokojnosť sťažovateľa so samotným výsledkom rozhodnutia, ktorá plynie z jeho neúspechu. Ústavou zaručené základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy však neznamená právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom (m. m. II. ÚS 21/02, IV. ÚS 277/05).

Na základe uvedeného ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K porušeniu práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu:

18. Sťažovateľ porušenie označených hmotných práv (čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 1 dodatkového protokolu) argumentačne odvíjal z prevažnej časti od namietaného porušenia práv procesnej povahy. Tvrdil, že došlo k nezákonnému zásahu do jeho majetkovej sféry a k zmenšeniu majetku v dôsledku odobratia možnosti uplatniť si nárok na náhradu zaplatených trov starej exekúcie,

ktorý mu podľa zákona a judikatúry ústavného súdu patrí. Samostatnú argumentáciu však bližšie nerozvinul.

19. Vychádzajúc z argumentácie sťažovateľa, nevyhnutným predpokladom porušenia jeho hmotných práv by bol záver o tom, že došlo k porušeniu procesných práv. Keďže ústavný súd vylúčil možnosť porušenia označených procesných práv napadnutým uznesením okresného súdu, rovnako dospel k záveru o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti v časti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojich označených práv hmotnoprávneho charakteru. Okresný súd sťažovateľa neobral o možnosť uplatniť si dotknutý nárok na súde, o čom svedčí skutočnosť že o podanom opätovnom návrhu rozhodoval.

20. Ústavný súd vykladá a aplikuje čl. 20 ústavy tak, aby jeho výklad a aplikácia boli v súlade s čl. 1 dodatkového protokolu (PL. ÚS 17/00) i s jeho výkladom a aplikáciou Európskym súdom pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), a preto posudzuje námietky sťažovateľa týkajúce sa porušenia práv podľa čl. 1 dodatkového protokolu a čl. 20 ústavy spoločne, čo mu umožňuje i to, že sťažovateľ namieta porušenie svojich práv podľa týchto článkov rovnakým skutkovým stavom.

21. V okolnostiach veci sa sťažovateľ domáha ochrany vlastníckeho práva v jeho prvej chránenej zložke ako vlastníckeho práva ku konkrétnej veci alebo právu, špecificky v zmarení z tejto zložky vyplývajúceho odvodeného práva, resp. legitímneho očakávania nadobudnúť majetok. Z judikatúry ESLP vyplýva, že dôležitým obmedzením ochrany vlastníctva je požiadavka, aby majetok existoval. Z čl. 1 dodatkového protokolu nevyplýva právo nadobúdať majetok. Pojem majetok sa môže vzťahovať na „skutočný majetok“ a na „majetkové hodnoty“ vrátane pohľadávok, na ktorých základe sťažovateľ môže prinajmenšom tvrdiť svoje „legitímne očakávanie“ skutočného užívania práva vlastníť majetok.

22. Budúce právo môže byť považované za majetok, pokiaľ už bolo nadobudnuté alebo ak je predmetom pohľadávky, ktorá je určitá. Ochrana poskytovaná čl. 1 dodatkového protokolu sa za istých okolností môže vzťahovať aj na „legitímne očakávanie“, ktorého predmetom je nadobudnutie majetkovej hodnoty. V prípade, že majetkový záujem má charakter pohľadávky, možno predpokladať, že dotknutá osoba má „legitímny záujem“, pokiaľ má tento záujem dostatočný základ vo vnútroštátnom práve, napr. ak je potvrdený ustálenou judikatúrou súdov (Kopecký proti Slovensku, rozsudok z 28. 9. 2004, č. 44912/98, § 52). O existencii „legitímneho očakávania“ však nie je možné hovoriť, ak panujú rozpory o tom, ako má byť vnútroštátne právo vykladané a uplatňované, a ak vnútroštátne súdy definitívne odmietli argumenty predložené v tomto ohľade sťažovateľom (Glaser proti Českej republike, rozsudok zo 14. 2. 2008, č. 55179/00, body 50 – 52, Anheuser-Busch Inc. proti Portugalsku, rozsudok z 11. 1. 2007, č. 73049/01, body 63 – 65), a preto je dôležité odpovedať na otázku, či sa za daných okolností sťažovateľ stal nositeľom opodstatneného záujmu chráneného čl. 1 dodatkového protokolu.

23. Pokiaľ ide o základ nároku na paušálne trovy starej exekúcie podľa § 6 zákona č. 233/2019 Z. z. patriaceho súdnemu exekútorovi po zastavení exekúcie, ústavný súd uvádza, že v zmysle jeho judikatúry by mohlo ísť o majetok požívajúci ochranu podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu (m. m. II. ÚS 31/04), hoci na rozdiel od odkazovanej veci k jeho nadobudnutiu môže dôjsť v tomto prípade aj bez rozhodnutia všeobecného súdu, len na základe upovedomenia samotného súdneho exekútora o zastavení starej exekúcie podľa § 5 zákona č. 233/2019 Z. z.

24. Naproti tomu oprávnený ako subjekt podľa tohto zákona znášajúci prípadné súdnym exekútorom uplatnené trovy starej exekúcie v tom istom zákone nemá obdobným spôsobom zakotvený nárok na náhradu trov starej exekúcie proti povinnému, ak sa rozhodne podať opätovný návrh na vykonanie exekúcie a uplatniť si ich. V § 9 ods. 3 zákona č. 233/2019 Z. z. je však uvedené pravidlo, že okrem náhrady súdneho poplatku za (opätovný) návrh oprávnený nemá nárok na náhradu trov spojených s jeho podaním. Z formulácie tohto ustanovenia je možné vyvodiť, že zákonodarca si je vedomý toho, že oprávnenému môžu vzniknúť trovy spojené s podaním opätovného návrhu, rozhodol sa však obmedziť trovy oprávneného uspokojované v novej exekúcii na jedinú ich zložku, a to iba zaplatený súdny poplatok.

25. Napriek tomu ústavný súd pripúšťa, že vo vzťahu k ďalším nákladom súvisiacim s ukončením predošlej exekúcie môžu vzniknúť aplikačné či výkladové otázky, na ktoré musí odpovedať exekučný súd. Z textu § 9 ods. 3 zákona č. 233/2019 Z. z. použitím výkladu *a contrario* sa iste dá právne uvažovať o uplatňovaní trov starej exekúcie aj spôsobom naznačeným sťažovateľom, ktorý vyplýva z hmotného práva a spomína ho aj v dôvodová správa. V nej zákonodarca však len poukázal na možné hmotnoprávne riešenie, ktoré nepovažoval za potrebné zakotviť do záväzného textu zákona.

26. Uhradením paušálnych trov starej exekúcie súdnemu exekútorovi sťažovateľ splnil povinnosť vyplývajúcu zo zákona č. 233/2019 Z. z. a z upovedomenia o zastavení starej exekúcie (obdobne to platí aj pre ostatné zložky trov starej exekúcie). Či sa tým peňažná hodnota transformovala do príslušenstva pôvodne vymáhanej pohľadávky a stala sa samostatným právom, ktoré by mohol vykonávať, však bolo podľa názoru ústavného súdu otázkou výkladu jednoduchého práva patriacou okresnému súdu. Okresný súd ako orgán s právomocou túto otázku autoritatívne posúdil tak, že opakovane neprijal sťažovateľom preferovaný výklad. Išlo pritom o novú právnu otázku vzniknutú v súvislosti s prijatím zákona č. 233/2019 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť v januári 2020.

27. Ústavný súd v súlade s pravidlami uplatňovania svojej právomoci považuje za vhodné, aby takéto otázky primárne riešil a vyvodzoval z nich ďalšie procesné následky samotný okresný súd v podobe vydania poverenia na vykonanie exekúcie alebo zamietnutia návrhu na vykonanie exekúcie. Ak ústavný súd nezistil zo strany okresného súdu v napadnutom rozhodnutí arbitrážnosť, musí vychádzať zo záveru, že zákonný nárok na náhradu paušálnych trov starej exekúcie proti povinnému v exekučnom konaní začatom na základe opätovného návrhu sťažovateľ nemá.

Totožná právná otázka bola predmetom rozhodovania ústavného súdu aj vo veciach vedených pod sp. zn. III. ÚS 557/2021 a IV. ÚS 512/2021.

28. Všeobecné pravidlo pre rozlíšenie, kedy je pohľadávka dostatočne určitá a kedy je skôr v polohe nádeje je, že pokiaľ bolo určité majetkové právo priznané právoplatným rozhodnutím vnútroštátneho orgánu, ktoré je vykonateľné, potom ide o „majetok“ v zmysle čl. 1 dodatkového protokolu (KMEC, J., KOSAŘ, D., KRATOCHVÍL, J., BOBEK, M. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2012, s. 1261.). V okolnostiach prípadu je situácia špecifická tiež tým, že ide o exekučné konanie, v ktorom sa má posúdiť priznanie majetkového práva. Vyhovenie zamietnutej časti návrhu sťažovateľa by znamenalo poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie aj na uplatňovanú sumu 42 eur. Poverenie však nie je „klasickým“ súdnym rozhodnutím, ale ide o individuálny právno-aplikačný akt adresovaný súdnemu exekútorovi, ktorý nemá priame právne účinky voči osobe povinného, nie je rozhodnutím vo veci samej a nezakladá prekážku *res iudicata* (ŠTEVČEK, M., KOTRECOVÁ, A., TOMAŠOVIČ, M., MOLNÁR, P. a kol. *Exekučný poriadok. Komentár*. 3. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2018, s. 275.), a preto podľa názoru ústavného súdu nie je vhodné, aby sa spomenuté pravidlo malo zodpovedajúco vzťahovať aj na takéto rozhodnutie exekučného súdu, ktorým sa potvrdzuje zákonnosť vedenia exekúcie a ktoré môže byť v ďalšom priebehu exekúcie prehodnotené. Určujúcim pre potreby súdnej praxe by v tejto súvislosti mohli byť skôr uznesenia exekučného súdu o zamietnutí návrhu na vykonanie exekúcie alebo o zastavení exekúcie, z ktorých môže tiež vyplývať spôsob posudzovania uplatnených súm predstavujúcich pôvodne trovy starej exekúcie (IV. ÚS 616/2021).

29. Sťažovateľ neuviedol, že by zo strany okresného súdu došlo v iných prípadoch tvoriacich ustálenú prax k prijatiu výkladu, v zmysle ktorého by vydával poverenie na vymożenie tejto sumy pôvodných trov starej exekúcie proti povinným po podaní opätovného návrhu (napríklad ako príslušenstvo podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Skôr naopak, sám sťažovateľ naznačuje prax okresného súdu založenú na výklade v neprospech tohto záveru. Ani už spomenutá judikatúra ústavného súdu nesvedčí o tom, či v skutočnosti okresný súd opätovné návrhy na vykonanie exekúcie obsahujúce sumy pôvodne predstavujúce trovy starej exekúcie vybavuje poverením súdneho exekútora na vykonanie exekúcie, prípadne že by takýto spôsob rozhodovania okresného súdu považoval za správny alebo ústavne súladný.

30. V súhrne z uvedeného tak nevyplýva, že nádej sťažovateľa na získanie majetkového práva dosahuje takú úroveň, že by mala byť premietnutá do reálneho priznania, resp. vymożenia uplatnenej sumy. Jeho záujem majetkovej povahy podľa ústavného súdu nemá dostatočný právny základ, aby ho bolo možné považovať za „legitímne očakávanie“. Hoci právna úprava zákona č. 233/2019 Z. z. a Občianskeho zákonníka nevyklučuje uplatnenie sťažovateľovho majetkového práva, resp. ho umožňuje, rozhodujúcu úlohu pri riešení tejto otázky zohráva podľa názoru ústavného súdu aplikačná prax.

31. Verejne dostupná rozhodovacia prax exekučného súdu, ako aj napadnuté rozhodnutie sú založené na výklade, ktorý priznanie náhrady takýchto konkrétnych nákladov neuznáva a striktné vyčleňuje oprávneným zaplatené trovy starej exekúcie z vymáhania v exekúcii vedenej na základe opätovného návrhu. Ústavný súd za takéhoto stavu – aj s ohľadom na sťažnostnú argumentáciu uzatvára, že sťažovateľ v prerokovanej veci sa v nádeji na vymoženie náhrady trov starej exekúcie nestal nositeľom „legitímneho očakávania“ hodného ochrany podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

32. Ústavný súd preto dospel pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti k záveru, že medzi napadnutým uznesením okresného súdu a obsahom označených práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. januára 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu